

Trình bày những nội dung cơ bản của tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam trong sạch, vững mạnh

Chủ tịch Hồ Chí Minh là người sáng lập ra Đảng cộng sản Việt Nam (ĐCSVN). Suốt cả cuộc đời của mình, Hồ Chí Minh luôn luôn kiên định quan điểm và lập trường xây dựng ĐCSVN theo chủ nghĩa Mác - Lênin và rèn luyện ĐCSVN theo hướng đó. Đó là “Đảng của giai cấp công nhân và nhân dân lao động, nghĩa là những thợ thuyền, dân cấy và lao động trí óc kiên quyết nhất, hăng hái nhất, trong sạch nhất, tận tâm, tận lực phụng sự Tổ quốc và nhân dân”.

Xây dựng ĐCSVN trong sạch vững mạnh chiếm vị trí đặc biệt quan trọng trong toàn bộ di sản tư tưởng của Hồ Chí Minh. Với Người xây Đảng là một nhiệm vụ tất yếu, thườ xuyên để Đảng hoàn thành vai trò chiến sĩ tiên phong trước giai cấp, dân tộc và nhân dân.

Trong quan niệm của Hồ Chí Minh, xây dựng, chỉnh đốn Đảng gắn liền với sự tồn tại của Đảng ; còn Đảng còn hoạt động, còn cần phải tổ chức xây dựng, chỉnh đốn.

Xây dựng, chỉnh đốn Đảng là làm cho mỗi cán bộ Đảng viên hiểu rõ, hiểu đúng và thực hiện tốt quan điểm, đường lối, chính sách của Đảng.

Trong giai đoạn Cách mạng mới, đẩy mạnh công nghiệp hóa hiện đại hóa đất nước theo định hướng XHCN với mục tiêu dân giàu nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ văn minh, dân tộc ta đang đứng trước nhiều thời cơ, vận hội, nhưng có không ít khó khăn thách thức. Vai trò lãnh đạo của Đảng càng phải được khẳng định. Năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng cần được nâng cao hơn bao giờ hết.

Theo Hồ Chí Minh xây dựng chỉnh đốn Đảng mang tính quy luật và là nhu cầu tồn tại và phát triển của Đảng. Đảng có trong sạch thì mới vững mạnh, vượt qua những khó khăn thử thách hoàn thành sứ mệnh Cách mạng của mình.

Công tác xây ĐCSVN bao gồm các nội dung :

1. Xây dựng Đảng về tư tưởng, lý luận

Hồ Chí Minh khẳng định “Đảng muốn vững mạnh thì phải có chủ nghĩa làm cốt, trong Đảng ai cũng phải hiểu, ai cũng phải theo chủ nghĩa ấy, Đảng mà không có chủ nghĩa cũng như không có người trí khôn, tàu không có bàn chỉ nam”. Chủ nghĩa ấy là chủ nghĩa Mác-Lênin, theo Hồ Chí Minh chủ nghĩa Mác-Lênin trở thành “cốt”, trở thành nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho mọi hành động của ĐCSVN.

Trong việc tiếp nhận và vận dụng chủ nghĩa Mác-Lênin, cần lưu ý những điểm sau:

+Một là, việc học tập nghiên cứu, tuyên truyền chủ nghĩa Mác-Lênin phải phù hợp với từng đối tượng.

+Hai là, vận dụng chủ nghĩa Mác-Lênin luôn luôn phù hợp với từng hoàn cảnh, nghĩa là phải tránh giáo điều, chống lại việc xa rời nguyên tắc cơ bản của chủ nghĩa Mác-Lênin.

+Ba là, trong quá trình hoạt động, Đảng ta phải chú ý học tập kế thừa những kinh nghiệm tốt của Đảng cộng sản khác, đồng thời Đảng ta phải tổng kết kinh nghiệm của mình để bổ sung chủ nghĩa Mác-Lênin. Bên cạnh vận dụng, Đảng còn phải biết sáng tạo để phù hợp với từng hoàn cảnh cụ thể của đất nước.

+Bốn là, Đảng ta phải tăng cường đấu tranh để bảo vệ sự trong sáng của chủ nghĩa Mác-Lênin cần phải kiên quyết đấu tranh chống lại những luận điểm sai trái, xuyên tạc, phủ nhận chủ nghĩa Mác-Lênin.

Trên nền tảng chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, Đảng ta phải biết làm giàu trí tuệ của mình bằng việc kế thừa và phát huy truyền thống tốt đẹp của dân tộc, học hỏi các tinh hoa văn hóa của nhân loại, để giành thắng lợi cho Cách mạng.

2. Xây dựng Đảng về chính trị

Gồm các nội dung: xây dựng đường lối chính trị, bảo vệ chính trị, xây dựng và thực hiện nghị quyết xây dựng và phát triển hệ tư tưởng chính trị, củng cố lập trường chính trị, nâng cao bản lĩnh chính trị.

Theo Hồ Chí Minh, xây dựng đường lối chính trị là một vấn đề cốt tử trong sự tồn tại và phát triển của Đảng.

Đảng muốn xây dựng đường lối chính trị đúng đắn cần phải coi trọng những vấn đề, đường lối chính trị phải dựa trên cơ sở lý luận của chủ nghĩa Mác-Lênin vận dụng nó vào hoàn cảnh cụ thể của nước ta trong từng thời kì trong xây dựng đường lối chính trị, phải học tập kinh nghiệm của các Đảng cộng sản anh em.

Trên cơ sở kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và CNXH, Đảng biết tập trung giành thắng lợi cho từng bước đi lên của Cách mạng. Đó là đường lối cứng rắn, chiến lược mềm dẻo về sách lược linh hoạt về biện pháp đấu tranh, tập hợp được lực lượng của toàn dân, tranh thủ được sự đồng tình và ủng hộ của quốc tế tạo thành sức vô địch của Cách mạng.

3. Xây dựng Đảng về tổ chức, bộ máy, công tác cán bộ

Hệ thống tổ của Đảng từ Trung ương đến cơ sở phải thật chặt chẽ, có tính kỷ luật cao. Sức mạnh các tổ chức liên quan chặt chẽ với nhau; mỗi cấp độ tổ chức có chức năng nhiệm vụ riêng.

Các nguyên tắc tổ chức sinh hoạt Đảng:

❖ Theo Người, trước tiên là phải tuân thủ theo các nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt Đảng. Đó là nguyên tắc tập trung dân chủ. Hồ Chí Minh lý giải vấn đề tập trung trong Đảng là: Thiếu số phải phục tùng đa số, cấp dưới phục tùng cấp trên, tất cả đảng viên phải chấp hành vô điều kiện Nghị quyết của Đảng. Bên cạnh đó, Hồ Chí Minh nhấn mạnh phải chú ý thực hành dân chủ rộng rãi trong Đảng. Người nói: “Phải thật sự mở rộng dân chủ để tất cả đảng viên bày tỏ hết ý kiến của mình...”.

❖ Ở Hồ Chí Minh, nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt Đảng là sự thống nhất biện chứng giữa dân chủ và tập trung, tập trung phải trên cơ sở dân chủ và dân chủ phải

dưới sự chỉ đạo của tập trung. Có dân chủ trong Đảng mới có dân chủ ở ngoài xã hội song dân chủ không phải là vô chính phủ.

❖ Về “nguyên tắc tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách”, theo quan điểm của Người, chỉ có tập thể lãnh đạo mới huy động được tất cả trí tuệ của đội tiên phong của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của toàn dân tộc, vì "một người dù khôn ngoan tài giỏi đến mấy, dù nhiều kinh nghiệm đến đâu cũng chỉ trông thấy, xem xét được một hoặc nhiều mặt của một vấn đề, không thể trông thấy và xem xét tất cả mọi mặt của một vấn đề. Vì vậy cần phải có nhiều người, nhiều người thì nhiều kinh nghiệm. Người thì thấy rõ mặt này, người thì trông thấy rõ mặt khác của vấn đề đó, góp kinh nghiệm và xem xét của nhiều người thì vấn đề đó được thấy rõ khắp mọi mặt và có thấy rõ khắp mọi mặt thì vấn đề mới giải quyết chu đáo khỏi sai lầm". Nhưng theo Người, “tập thể lãnh đạo” mới chỉ là một vế. Người cho rằng: “Tập thể lãnh đạo và cá nhân phụ trách cần phải luôn luôn đi đôi với nhau”. Bởi lẽ ... Nếu không có cá nhân phụ trách thì sẽ sinh ra cái tệ người này uỷ cho người kia, người kia uỷ cho người nọ, kết quả là không ai thi hành. Như thế thì việc gì cũng không xong. Tục ngữ có câu “Nhiều sãi không ai đóng cửa chùa” là như thế.

❖ Về nguyên tắc tự phê bình và phê bình, theo Hồ Chí Minh đây là vũ khí sắc bén nhất để làm cho Đảng ta trong sạch vững mạnh và là quy luật phát triển của Đảng. Người nhận thức sâu sắc rằng, tuy Đảng ta gồm những người có tài, có đức, phần đông là những người hăng hái nhất, thông minh nhất, yêu nước nhất ..., nhưng "không phải là người người đều tốt, việc việc đều hay", do vậy trong Đảng phải luôn luôn tự phê bình và phê bình, mà phê bình và tự phê bình" phải ráo riết", "triệt để, thật thà, không nề nang, không thêm bớt". Cách phê bình cũng phải thành thật, giàu lòng nhân ái, khách quan. Thái độ phê bình phải có văn hoá, mang tính chất xây dựng chứ không phải nói xấu nhau. Những người bị phê bình thì phải vui vẻ nhìn nhận để sửa chữa. Được như vậy thì trong Đảng sẽ không có bệnh mà Đảng sẽ khoẻ mạnh vô cùng.

❖ Kỷ luật nghiêm minh, tự giác.

❖ Tính nghiêm minh của kỷ luật Đảng đòi hỏi tất cả mọi tổ Đảng, tất cả mọi Đảng viên đều phải bình đẳng trước điều lệ Đảng trước pháp luật Nhà nước, trước mọi quyết định của Đảng. Tính nghiêm minh tự giác đòi hỏi ở Đảng viên phải gương mẫu trong cuộc sống công tác.

❖ Đoàn kết thống nhất trong Đảng :

Sự đoàn kết thống nhất của Đảng phải dựa trên cơ sở lý luận của Đảng là chủ nghĩa Mác-Lênin, cương lĩnh điều lệ Đảng; đường lối quan điểm của Đảng, nghị quyết của tổ chức Đảng các cấp. “Đảng ta tuy đông người khi tiến đánh chỉ như một người”.

❖ Vấn đề tư cách đảng viên và vấn đề cán bộ:

Vấn đề tư cách của người đảng viên, Hồ Chí Minh đề cập thường xuyên trên tất cả các mặt, nhưng bao giờ Người cũng coi đạo đức là gốc của người cộng sản: Đạo đức đó không phải là đạo đức thủ cựu. Nó là đạo đức mới, đạo đức vĩ đại, nó không phải vì danh vọng cá nhân mà vì lợi ích chung của Đảng, của dân tộc, của loài người". Có thể nói cả cuộc đời Hồ Chí Minh là tấm gương sáng ngời về phấn đấu, rèn luyện cho đạo đức của người cộng sản - Đó là cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư; Nhân, nghĩa, trí, dũng, liêm mà bất cứ một người đảng viên nào cũng phải phấn đấu học tập và noi theo.

Hồ Chí Minh cũng là người đã sáng lập và rèn luyện Đoàn TNCS Hồ Chí Minh. Đặc biệt Người luôn quan tâm đến vấn đề xây dựng Đoàn, coi đó là một yếu tố khách quan, một bộ phận quan trọng hàng đầu trong công tác xây dựng Đảng. Người căn dặn: “Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết”. Chính vì vậy, “Đảng ta luôn coi trọng công tác thanh niên và vấn đề thanh niên, xác định chăm lo xây dựng tổ chức Đoàn là làm trước một bước việc xây dựng Đảng” như Tổng Bí thư Nông Đức Mạnh đã nhấn mạnh trong bài phát biểu tại Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ VIII; Nghị quyết 04 về công tác thanh niên của BCH T.Ư Đảng (khoá VII) cũng đã thể hiện rõ quan điểm của Đảng về việc lãnh đạo công tác thanh niên và vai trò của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh trong

công tác xây dựng Đảng. Rõ ràng Đoàn tham gia công tác xây dựng Đảng là tất yếu khách quan. Vậy để góp phần tham gia xây dựng ĐCSVN trong sạch vững mạnh trong giai đoạn cách mạng hiện nay, theo tôi Đoàn TNCS Hồ Chí Minh phải làm tốt mấy nhiệm vụ sau:

- Tiếp tục truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; Tuyên truyền nâng cao nhận thức cho TN và nhân dân về Đảng, tích cực tham gia chống lại những tư tưởng phản động, góp phần xây dựng Đảng về chính trị và tư tưởng.

- Xung kích đi đầu thực hiện đường lối, chủ trương chính sách của Đảng; Tổ chức tốt các phong trào hành động cách mạng, tạo ra môi trường tiên tiến cho TN rèn luyện, phấn đấu trở thành đoàn viên và đảng viên ĐCSVN. Đoàn là nguồn trực tiếp tham gia công tác phát triển đảng, giới thiệu đoàn viên ưu tú, giáo dục và rèn luyện đảng viên trẻ, cung cấp cán bộ cho Đảng, góp phần xây dựng Đảng về tổ chức.

- Đoàn có trách nhiệm tham mưu cho Đảng về công tác TN, đồng thời tham gia góp ý, xây dựng đường lối, chính sách của Đảng, góp ý phê bình đảng viên và cấp uỷ Đảng...

Có như vậy, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh mới “tiếp tục khẳng định vai trò hạt nhân chính trị, nòng cốt trong phong trào TN, xứng đáng là trường học của những người cộng sản trẻ tuổi, đội dự bị tin cậy của Đảng Cộng sản Việt Nam” như mong muốn của Tổng Bí thư Nông Đức Mạnh.

❖ Còn về vấn đề cán bộ, Hồ Chí Minh coi “cán bộ là cái gốc của mọi công việc”, “muôn việc thành công hay thất bại đều do cán bộ tốt hay kém”. Yêu cầu của Hồ Chí Minh đối với cán bộ cách mạng là: Có đạo đức cách mạng Đây là yêu cầu đầu tiên cần phải có của người cán bộ; Có năng lực lãnh đạo, tổ chức thực hiện đường lối chủ trương của Đảng, có trình độ chuyên môn và nghiệp vụ giỏi; Có mối liên hệ mật thiết với nhân dân; Luôn luôn học hỏi lý luận Mác - Lênin, học tập nâng cao trình độ chuyên môn kỹ thuật. Phải có phong cách công tác tốt, chống bệnh chủ quan, tác phong quan liêu, đại khái...

Đồng thời với những quan điểm về cán bộ, Hồ Chí Minh cũng nêu ra những yêu cầu đối với công tác cán bộ. Đó là phải "hiểu và đánh giá đúng cán bộ". Muốn vậy phải có những chuẩn mực phù hợp với từng thời kỳ, từng địa phương, từng lĩnh vực, hoàn toàn công minh, khách quan; Phải "khéo dùng cán bộ", tức là đặt người đúng việc, kết hợp cán bộ trẻ với cán bộ già; Chống chủ nghĩa biệt phái, địa phương cục bộ trong chính sách cán bộ, tránh đầu óc phe phái họ hàng; Phải "chiêu hiền đãi sĩ", "cầu người hiền tài", "có gan cất nhắc cán bộ". Xem xét kỹ trước khi cất nhắc cán bộ, nhưng sau khi đề bạt cần phải kiểm tra giúp đỡ.

Để tăng cường mối quan hệ giữa Đảng và nhân dân. Hồ Chí Minh nhấn mạnh, sức mạnh của Đảng chính là bắt nguồn từ mối liên hệ máu thịt giữa Đảng và nhân dân. Đảng ở trong dân, dân trong Đảng. Sự nghiệp cách mạng là của dân, do dân và vì dân. Mọi thắng lợi của sự nghiệp cách mạng đều bắt nguồn từ sức mạnh của nhân dân được Đảng dẫn lối chỉ đường. Đảng là người đại diện trung thành và đầy đủ nhất lợi ích sống còn và nguyện vọng chân chính của nhân dân. Đảng lấy phục vụ Tổ quốc, phục vụ nhân dân làm mục đích cao nhất của mình.

4. Xây dựng Đảng về đạo đức

Hồ Chí Minh khẳng định: một Đảng chân chính Cách mạng phải có đạo đức. Đạo đức tạo nên uy tín, sức mạnh của Đảng, giúp Đảng đủ tư cách lãnh đạo hướng đến quần chúng nhân dân.

Đạo đức Cách mạng bao gồm: cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư.

Có đạo đức Cách mạng trong sáng Đảng ta mới lãnh đạo nhân dân đấu tranh giải phóng dân tộc, làm cho Tổ quốc giàu mạnh, đồng bào sung sướng. Đó là mục tiêu, lý tưởng của Đảng và cũng là tư cách số một của Đảng cầm quyền.

Giáo dục đạo đức Cách mạng là một nội dung quan trọng trong việc tu dưỡng, rèn luyện của cán bộ Đảng viên, nhằm làm cho Đảng luôn luôn thật sự trong sạch.

Trong mọi mối quan hệ, cán bộ, Đảng viên không ngừng học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh để không ngừng hoàn thiện nhân cách, giành được lòng tin yêu trọn vẹn của nhân dân.

5. Chú trọng xây dựng Đảng về Đạo đức, lối sống

Bản Di Chúc thiêng liêng của Chủ tịch Hồ Chí Minh là văn kiện lịch sử quý giá, kết tinh những tinh hoa tư tưởng, đạo đức, văn hoá và tâm hồn cao đẹp của Người trong những lời dặn dò cuối cùng cho toàn dân, toàn Đảng và bạn bè quốc tế. Trong rất nhiều việc tiếp tục làm, việc xây dựng và củng cố Đảng là điều được Người trân trọng và quan tâm đặc biệt.

Bác viết: “**Việc cần làm trước tiên là chỉnh đốn Đảng**”. Bao gồm những vấn đề trọng yếu sau:

Một là, tăng cường Đoàn kết, thống nhất. Bác căn dặn: “Đoàn kết là một truyền thống cực kỳ quý báu của Đảng và của dân ta. Các đồng chí từ Trung ương đến các chi bộ cần phải giữ gìn sự đoàn kết nhất trí của Đảng như giữ gìn con ngươi của mắt mình”

Hai là, nghiêm cấm tự phê bình và phê bình. Người chỉ dẫn: “Trong Đảng thực hành dân chủ rộng rãi, thường xuyên và nghiêm chỉnh tự phê bình và phê bình là cách tốt nhất để củng cố và phát triển sự đoàn kết và thống nhất của Đảng. Phải có tình đồng chí thương yêu lẫn nhau”. Đây được coi là biện pháp quan trọng trong công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng.

Ba là, nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân. Trong **Di chúc**, Người viết: “Đảng ta là một đảng cầm quyền. Mỗi đảng viên và cán bộ phải thấm nhuần Đạo đức cách mạng, thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật sự trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ trung thành của nhân dân”. Đây được coi là nhiệm vụ hàng đầu trong xây dựng, chỉnh đốn Đảng.

Ba yếu tố trên được đặt trong một chỉnh thể thống nhất, biện chứng, gắn bó, bổ sung cho nhau, làm tiền đề, làm nền tảng bảo đảm sự phát triển vững mạnh của Đảng, theo tiến trình cách mạng.

Trong công cuộc đổi mới toàn diện của đất nước, công tác xây dựng Đảng được tiến hành trong điều kiện có nhiều nhân tố mới trong và ngoài nước tác động mạnh mẽ và sâu sắc. Trong các đại hội và hội nghị Trung ương từ khoá VI đến khoá VIII đã chỉ ra những yếu kém, khuyết điểm trong Đảng. Đó là tình trạng thiếu thống nhất trong Đảng về nhận thức, ý chí và hành động; là sự sa sút, thoái hoá, biến chất của một bộ phận cán bộ, đảng viên về đạo đức, lối sống, nhất là tình trạng tham nhũng, lãng phí, quan liêu... Để có được những biện pháp khắc phục hiệu quả tình trạng đó các đảng viên cần nắm rõ về **đạo đức cách mạng là gì?**

☞ **Đạo đức cách mạng**, theo quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh, là đạo đức mới, nó không phải vì danh vọng của cá nhân, mà vì lợi ích của Đảng, của dân tộc, của loài người. Nội hàm của nó rất sâu rộng, áp dụng chung cho mọi tầng lớp, mọi đối tượng nhất là đối với đội ngũ cán bộ, đảng viên. Đạo đức cách mạng có thể khái quát thành bốn nội dung cơ bản là: Trung với nước, hiếu với dân; Yêu nước thương người; Cần kiệm, liêm, chính, chí công vô tư và tinh thần quốc tế trong sáng.

Trong đó, Trung với nước, hiếu với dân và cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư là hai nội dung được Bác đề cập nhiều nhất trong các bài nói, bài viết của mình về đạo đức cách mạng.

✧ **Trung với nước, hiếu với dân.** Điều chủ chốt nhất của đạo đức cách mạng theo Hồ Chí Minh là: Tuyệt đối trung thành với Đảng, với Tổ quốc, với nhân dân, trong bất kỳ hoàn cảnh khó khăn nào cũng kiên quyết làm đúng đường lối, chính sách và Nghị quyết của Đảng, pháp luật của Nhà nước, ra sức phấn đấu để thực hiện mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, suốt đời đấu tranh cho Đảng, cho cách mạng, vì hạnh phúc của nhân dân.

✧ **Cần, kiệm, liêm chính, chí công vô tư** là một phẩm chất đạo đức gắn liền với các hoạt động hàng ngày của mỗi người. Nhưng đối với người cán bộ, đảng viên thì

đây là một phẩm chất quan trọng nhất. Vì đạo đức cách mạng là cái gốc, là phẩm chất nền tảng trong nhân cách người cán bộ. Đạo đức cách mạng của cán bộ được Hồ Chí Minh ví như gốc của cây, ngọn nguồn của sông suối. “Cũng như sông thì có nguồn mới có nước, không có nguồn thì sông cạn. Cây phải có gốc, không có gốc thì cây héo. Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì dù tài giỏi đến mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân”. Do vậy, tôi luyện đạo đức cách mạng đòi hỏi phải có sự phấn đấu không ngừng nghỉ của mỗi con người, mỗi thế hệ và toàn xã hội. Chăm lo cái gốc, cái nguồn ấy là nhiệm vụ của Đảng và mỗi cá nhân con người.

✧ **Cần**, là lao động cần cù, siêng năng, có kế hoạch chuyên sâu, sáng tạo, thi đua sản xuất cho mau, cho tốt, cho nhiều, có năng suất, chất lượng, hiệu quả, tự lực cánh sinh, không ỷ lại, không lười biếng, dựa dẫm, phải kiên trì, bền bỉ, dẻo dai, có thái độ đúng với lao động, coi đó là nghĩa vụ thiêng liêng, là nguồn sống, nguồn hạnh phúc của con người.

✧ **Kiệm**, tức là tiết kiệm sức lao động, thì giờ, tiền bạc của nhân dân, của Nhà nước và của bản thân, từ việc nhỏ, không xa xỉ, không lãng phí, không bừa bãi. Cái gì cần chi thì chi, không hoang phí, phô trương. Tiết kiệm khác với bủn xỉn “xem đồng tiền to bằng cái nóng”. Bác dạy cần và kiệm phải đi đôi với nhau, như hai chân của con người. Cần mà không kiệm, “thì làm từng nào xào từng ấy”, không lại hoàn không. Kiệm mà không cần, “thì không tăng thêm, không phát triển được. Mà vật gì cũng không tiến tức là thoái”.

✧ **Liêm**, là trong sạch, không tham lam, không tham ô, tôn trọng, giữ gìn của công, của dân, không chiếm dụng của công làm của tư, sách nhiễu nhân dân. Không tham địa vị, không tham tiền tài, không tham sung sướng. Không tham người tâng bốc mình. Vì vậy mà quang minh chính đại. Không bao giờ hủ hoá, chỉ có một thứ ham là ham học, ham làm, ham tiến bộ.

✧ **Chính**, là không tà, thẳng thắn, đúng đắn. Cần, kiệm, liêm, chính là cái rễ của mình. Một người phải cần, kiệm, liêm, nhưng phải chính mới là người hoàn thiện.

✧ **Chí công vô tư**, theo Hồ Chí Minh, đây là một câu châm ngôn của người xưa, có tính định hướng mọi người phấn đấu, tu dưỡng, rèn luyện để vươn tới cái tốt đẹp. Người nói: Khi làm bất cứ một việc gì cũng đừng nghĩ tới mình trước, khi hưởng thụ thì mình nên đi sau. “Phải lo trước thiên hạ”. Ngược lại là “dĩ công vi tư” phải loại bỏ.

Hồ Chí Minh còn chỉ ra mối quan hệ giữa các phẩm chất: cần, kiệm, liêm, chính sẽ dẫn đến chí công vô tư. Ngược lại, đã chí công vô tư, một lòng vì nước, vì dân, vì Đảng thì nhất định sẽ thực hiện được cần, kiệm, liêm, chính và có được nhiều đức tính tốt khác.

Trong nhiều bài nói, bài viết của mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn nhắc nhở, người cán bộ, đảng viên phải luôn nêu cao tinh thần trách nhiệm, vì trách nhiệm trước nhân dân chính là một trong những thước đo quan trọng về phẩm chất đạo đức của mỗi cán bộ, đảng viên.

Theo tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức cách mạng, thì tự phê bình và phê bình là một nguyên tắc không thể thiếu được trong xây dựng nền đạo đức mới - đạo đức cách mạng.

Trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ luôn nhắc nhở cán bộ, đảng viên phải quan tâm rèn luyện đạo đức cách mạng mà chính bản thân Người là tấm gương sáng ngời về đạo đức cách mạng. Người khẳng định: “Người cán bộ cách mạng phải có đạo đức cách mạng. Phải giữ vững đạo đức cách mạng mới là người cán bộ cách mạng chân chính”.

Thấm nhuần lời dạy của Người, nhiều thế hệ cán bộ, đảng viên đã phấn đấu quên mình cho sự nghiệp cách mạng của Đảng, Nhà nước và nhân dân, xứng đáng là người chiến sĩ xung phong có phẩm chất đạo đức cách mạng trong sáng được quần chúng tin yêu, mến phục. Những cán bộ, đảng viên đó đã “lấy lời dạy của Bác làm phương châm hành động: Trung với Đảng, trung với nước, hiếu với dân, cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư; sẵn sàng hiến dâng đời mình cho lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; nhiệm vụ nào cũng hoàn thành, khó khăn nào cũng

vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng”.

Đáng tiếc là bên cạnh những tấm gương hy sinh quên mình đó vẫn còn không ít cán bộ, đảng viên thoái hoá, biến chất về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống. Họ chưa thực hiện nghiêm túc những điều Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy: nhiều chuẩn mực, nguyên tắc được Người nêu ra đã không được thực hiện trong cuộc sống. Văn kiện Đại hội X của Đảng đã chỉ rõ: “Tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, phẩm chất đạo đức, lối sống, bệnh cơ hội, giáo điều, bảo thủ, chủ nghĩa cá nhân và tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí trong một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên còn diễn ra nghiêm trọng”. Những sai phạm đó đã và đang đưa lại những tổn thất rất lớn cho sự nghiệp cách mạng. Điều đáng lo ngại là những sai phạm đó đã không những làm thiệt hại lớn đến kinh tế của Nhà nước mà còn làm suy giảm niềm tin trong nhân dân đối với Đảng, Nhà nước và chế độ ta.

Để chấn chỉnh và kịp thời ngăn chặn thực trạng đó, thiết nghĩ rằng Đảng ta cần phải tăng cường hơn nữa việc giáo dục đạo đức cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, đặc biệt là trong giai đoạn hiện nay. Cụ thể:

Thứ nhất: Đảng ta phải tăng cường giáo dục Chủ nghĩa Mác – Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh cho đội ngũ cán bộ, đảng viên.

Vấn đề giáo dục Chủ nghĩa Mác – Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh cho đội ngũ cán bộ, đảng viên là vấn đề Đảng ta luôn đặt lên hàng đầu trong bất kỳ giai đoạn cách mạng nào. Bởi Đảng ta xác định: Trang bị cho đội ngũ cán bộ, đảng viên những tri thức cơ bản về Chủ nghĩa Mác – Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh là để giúp cho họ có bản lĩnh và giữ vững bản lĩnh chính trị. Bản lĩnh chính trị vững vàng sẽ giúp cho cán bộ không dễ bị lay động trước những khó khăn, những cám dỗ vật chất. Dù trong bất cứ hoàn cảnh nào người cán bộ cũng vẫn một lòng, một dạ tin Đảng và theo Đảng. Làm được điều đó mới xứng đáng là người “đầy tớ trung thành” của nhân dân.

Thứ hai: Muốn giáo dục đạo đức có hiệu quả, trước hết người cán bộ lãnh đạo quản lý phải là tấm gương cho quần chúng noi theo.

Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh người cán bộ, đảng viên có đạo đức cách mạng là những người có văn hoá, phải xung phong, gương mẫu làm trước thiên hạ và phải hưởng bổng lộc sau thiên hạ. Cái gì lợi cho Đảng, cho dân thì khó mấy cũng làm, cái gì hại đến Đảng, đến dân thì kiên quyết chống lại. Chính vì vậy, trong bất kỳ cơ quan, tổ chức nào người lãnh đạo, quản lý cũng phải là người gương mẫu đi đầu trong mọi hoạt động. Người cầm quyền phải thanh liêm thì mới cảm hoá được quần chúng. Đặc biệt người lãnh đạo phải có phẩm chất đạo đức trong sạch, làm gương cho quần chúng noi theo. Quần chúng học tập, tu dưỡng phấn đấu và làm theo lời nói, việc làm của người cán bộ, đảng viên vì họ là cầu nối giữa Đảng và quần chúng. Chủ tịch Hồ Chí Minh thường dạy cán bộ, đảng viên: “Trước mặt quần chúng không phải ta cứ viết lên trán chữ “cộng sản” mà ta được họ quý mến. Quần chúng chỉ quý mến những người có tư cách đạo đức. Muốn hướng dẫn nhân dân, mình phải làm mực thước cho người ta bắt chước”. “Nếu mình tham ô bảo người ta liêm khiết có được không? Không được. Mình trước hết phải siêng năng, trong sạch thì mới bảo người ta trong sạch, siêng năng được”.

Thứ ba: Người cán bộ, đảng viên phải không ngừng tự rèn luyện, tự tu dưỡng đạo đức. Bác nói: “Đạo đức Cách mạng không phải từ trên trời rơi xuống. Nó do đấu tranh rèn luyện bền bỉ hàng ngày mà phát triển và củng cố, cũng như ngọc càng mài càng sáng, vàng càng luyện càng trong” Để đáp ứng yêu cầu trong công cuộc đổi mới hiện nay, người cán bộ phải không ngừng tu dưỡng đạo đức cá nhân, tự rèn luyện, tự đánh giá, tự điều chỉnh mình theo các giá trị đạo đức. Thực tế chứng minh rằng sự tác động có mục đích của giáo dục chỉ bắt đầu phát huy tác dụng khi có sự hưởng ứng của đối tượng một cách tự giác. Muốn dân tộc phát triển thịnh vượng thì mỗi cán bộ phải ham mê học tập và ứng dụng những điều đã học vào trong thực tiễn có hiệu quả. Người cán bộ không chỉ tu dưỡng đạo đức trong học tập, trao dồi đạo đức cách mạng mà còn phải tu dưỡng, rèn luyện đạo đức trong tất cả mọi lĩnh vực.

☞ **Tóm lại:** Tùy theo từng thời kỳ cách mạng, Bác đề ra những yêu cầu đạo đức thích hợp để mọi người phấn đấu, rèn luyện và hoàn thành nhiệm vụ. Có thể nói, đạo đức của Bác được soi sáng một cách toàn diện, bao gồm mọi lĩnh vực hoạt động, trên mọi phạm vi và môi quan hệ chủ yếu của mỗi người. Trong cuộc sống hiện đại ngày nay, những điều Người căn dặn về đạo đức vẫn luôn có ý nghĩa trong việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức của cán bộ, đảng viên và mỗi người dân. Những giá trị ấy đang góp phần không nhỏ vào công cuộc xây dựng xã hội Việt Nam văn minh và đạo đức.